

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๓๓๒ /๒๕๕๗

เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีกลุ่มมักรักษ์คอนสารร้องเรียนคัดค้านการก่อสร้างโรงงานยางพาราอัดแท่ง

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๔๐๙/๒๕๕๖ ว่า บริษัท ศ. จำกัด (มหาชน) จะเข้ามาดำเนินการก่อสร้างโรงงานยางพาราอัดแท่งในพื้นที่บ้านหินรอยเมย ตำบลดงบัง อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งบริเวณก่อสร้างมีลักษณะเป็นที่เนินสูง อยู่ระหว่างรอยต่อ ๔ ตำบล คือ ตำบลดงบัง ตำบลห้วยยาง ตำบลทุ่งนาเลา ตำบลคอนสาร ของอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งบริเวณโดยรอบเป็นแหล่งชุมชนที่ชาวบ้านอยู่อาศัย มีวัด สถานศึกษา รวมทั้งตลาด เนื่องจากกระบวนการขออนุญาตดำเนินกิจการก่อสร้างโรงงานยางพาราอัดแท่ง ไม่มีความโปร่งใส มีการเร่งรัดการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูล ชี้แจงเหตุผล หรือทำประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็นจากชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องผลดี หรือผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น กลุ่มมักรักษ์คอนสารเห็นว่า การก่อสร้างโรงงานยางพาราอัดแท่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต และคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงร้องเรียนมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อให้ตรวจสอบโครงการดังกล่าว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตรวจสอบแล้ว เห็นว่า โครงการก่อสร้างโรงงานยางพารา ถือเป็นโครงการที่อาจจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลดงบังและพื้นที่ใกล้เคียง เอกชนผู้ประกอบการและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจึงมีหน้าที่ต้องศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่และศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาชี้แจงรายละเอียดให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ เมื่อปรากฏว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความเห็นชอบไป โดยไม่มีการศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่ ไม่มีข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริงตามรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกระบวนการพิจารณาที่ละเมิดสิทธิชุมชนและสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๒๘๗

มาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑. เห็นควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง ทบทวนมติเห็นชอบให้ก่อสร้างโรงงาน และตรวจสอบข้อมูลการขออนุญาตโดยต้องให้ผู้ประกอบการชี้แจงข้อมูลรายละเอียดการผลิต ข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และมาตรการแก้ไขปัญหาผลกระทบ และให้นำข้อมูลดังกล่าวชี้แจงต่อประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานที่มีข้อมูลครบถ้วนเพียงพอ

๒. เห็นควรให้จังหวัดชัยภูมิทบทวนความเห็นเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน โดยขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นโดยละเอียด และนำคำคัดค้านและความคิดเห็นของประชาชนซึ่งผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในพื้นที่มาประกอบการพิจารณาด้วย

๓. เห็นควรให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมทบทวนกระบวนการพิจารณาให้ความเห็นประกอบการอนุญาตของหน่วยงานระดับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยตรวจสอบข้อมูลการขออนุญาตของผู้ประกอบการ ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งโรงงาน และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงการแก้ไขปัญหาการคัดค้านและความขัดแย้งในพื้นที่

๔. เห็นควรให้ผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลโครงการ รายละเอียดขั้นตอนกระบวนการผลิต รายละเอียดปัญหาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านต่างๆ และนำข้อมูลดังกล่าว พร้อมความเห็นนักวิชาการสิ่งแวดล้อม ชี้แจงต่อหน่วยงานและชุมชนที่อาจได้รับผลกระทบให้ชัดเจนก่อนที่จะจัดให้มีการประชุมประชาคมหรือลงประชามติ

ทั้งนี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลดงบังจังหวัดชัยภูมิ กรมโรงงานอุตสาหกรรม และบริษัท ศ. จำกัด (มหาชน) ดำเนินการโดยเร็ว แล้วแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบผลภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้ หากล่วงเลยกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้ทวงถามและดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ต่อไป